

De buurtsportcoach als strategische verbinder

Buurtsportcoaches hebben een verbindende rol: ze koppelen sport en bewegen aan verschillende andere sectoren. Dat vraagt om strategisch denken en handelen. Het Mulier Instituut heeft in een kenniswerkplaats samen met een aantal buurtsportcoaches onderzocht waar deze strategisch-verbindende rol van buurtsportcoaches nu precies uit bestaat, wat ervoor nodig is om deze rol op een goede manier in te vullen en welke competenties hierbij van belang zijn. AD HOOGENDAM, WIKKE VAN STAM EN EVA HEIJNEN

Strategieën van verbindende professionals

Uit de literatuur hebben we vier aanpakken gehaald die professionals in een verbindende rol hanteren:

- *fixing*: beleid verbinden met de wensen, behoeften en mogelijkheden van de doelgroep;
- *collaborating*: professionals vanuit verschillende sectoren verbinden om (duurzame) samenwerking tot stand te brengen;
- *reaching*: in contact komen met uiteenlopende (vaak moeilijk bereikbare) doelgroepen en personen;
- *enabling*: aan de slag gaan met deze doelgroepen om ze in staat te stellen duurzaam deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten (en daardoor aan de samenleving).

De deelnemers aan de kenniswerkplaats herkenden deze strategieën. De strategische rol van de buurtsportcoach komt het meest tot uitdrukking bij de fixing-strategieën. Zij passen niet altijd zelf reaching- en enabling-strategieën toe, andere buurtsportcoaches in hun team zijn daar soms meer mee bezig.

De strategieën worden ook in combinatie ingezet. Vaak gestuurd vanuit beleidsdoelen in combinatie met behoeften van inwoners, werkt de buurtsportcoach aan het verbinden van verschillende sectoren (fixing). Door samenwerking met professionals uit verschillende sectoren, bijvoorbeeld welzijn of zorg (collaborating), kunnen ze in contact komen met bepaalde doelgroepen (reaching). Deze doelgroepen proberen buurtsportcoaches te ondersteunen bij de stap naar duurzame sportdeelname (enabling). Het mooiste is het wanneer deelnemers zich ontwikkelen tot organisatoren of begeleiders van activiteiten. Bijvoorbeeld het kleine wandelgroepje dat zich met hulp van een buurtsportcoach ontwikkelt tot een grote vaste wandelgroep die zichzelf organiseert. Reaching en enabling vragen wel veel geduld en doorzettingsvermogen.

Beleid verbinden met wensen en behoeften van mensen (fixing)

Buurtsportcoaches met een strategisch-verbindende rol willen in de eerste plaats inspelen op de wensen en behoeften van wijkbewoners of bepaalde doelgroepen. Maar ze moeten daarbij rekening houden met het beleid van de gemeente of organisatie(s) waarvoor ze werken. De kenniswerkplaats heeft inzicht gegeven in hoe ze dat doen, wat daarbij van belang is en tegen welke dilemma's ze aanlopen.

- Bepalen wat nodig is: Buurtsportcoaches krijgen vaak veel vrijheid van hun opdrachtgevers en het beleid laat meestal ook veel ruimte. Deze keuzevrijheid ervaren buurtsportcoaches als prettig, maar is ook een uitdaging. Buurtsportcoaches willen vaak het liefst alles oppakken, maar hun tijd en capaciteit is beperkt. Ze moeten dus inschatten waar hun inzet het hardst nodig is. Daarvoor moet je goede voelsprietten hebben in de wijk en weten wat er speelt. Een risico is dat andere sectoren al snel naar de buurtsportcoach kijken als de persoon die het allemaal wel even zal regelen als het om sport en bewegen gaat.
- Inspelen op kansen en mogelijkheden: Buurtsportcoaches spelen graag in op ideeën of initiatieven van buurtbewoners. Zichtbaar zijn is belangrijk, zodat buurtbewoners en professionals ze kennen en weten te bereiken. Niet altijd passen deze kansen binnen de vooraf afgesproken (beleids)plannen. Daarom is het nodig in goed overleg met opdrachtgever of gemeente te besluiten een kans wel of niet te pakken. Soms is dat 'een sprong in het diepe', omdat het iets nieuws is waarvan nog niet zeker is of het gaat werken. Dat vergt dus durf om risico's te nemen en los te kunnen laten.
- Verbinden met andere beleidsterreinen: Om verbinding te kunnen maken met andere sectoren, is het belangrijk dat sport en bewegen voortdurend onder de aandacht wordt gebracht

bij die andere afdelingen binnen de gemeente. De buurtsportcoach moet daarom goede contacten onderhouden met de beleidsmedewerker sport (of iemand anders binnen de gemeente), die als een soort 'interne ambassadeur voor sport en bewegen' optreedt. Ook is belangrijk dat de buurtsportcoach tijdig wordt geïnformeerd over en zo mogelijk betrokken wordt bij initiatieven van andere afdelingen. Kennis over hoe het werkt bij een gemeente is dan een voordeel.

- Verantwoorden: Buurtsportcoaches vinden het belangrijk om inzicht te geven in wat ze hebben gedaan, wat hun inspanningen hebben opgeleverd en hoe dit bijdraagt aan de doelen van het sport- en beweegbeleid. Hoe ze dat doen verschilt per gemeente/situatie. Vaak is het een mix van 'cijfers' (aantal activiteiten, deelnemers, et cetera) en andersoortige informatie. Daarbij is het lastig om duidelijk te maken wat er allemaal komt kijken bij het behalen van bepaalde resultaten. Buurtsportcoaches willen daarom graag informatie over de context geven. Verantwoorden gebeurt overigens niet alleen na afloop. Het is belangrijk om geregeld gesprekken te voeren over wat er speelt.

Meeste impact

De mogelijkheden om in te spelen op wensen, behoeften en initiatieven van bewoners en verzoeken vanuit andere organisaties zijn in principe eindeloos. Buurtsportcoaches moeten zich daarom voortdurend afvragen: waar kunnen we de meeste impact hebben en waar is onze hulp het hardst nodig? Hierover zijn ze regelmatig in gesprek met opdrachtgevers en beleidsmakers, om af te tasten of het past binnen de beleidskaders. Omdat deze kaders veel ruimte bieden, krijgt het beleid via deze dialoog verdere invulling. Buurtsportcoaches zijn dus niet slechts 'uitvoerders' van beleid, maar geven het mede vorm. ■